

Pa tudi vinstvo okrog Kazanlika, kakor sploh v Južni Bolgariji lepo napreduje. Poleg tega je pa omeniti, da v Kazanliku izdelujejo tudi mnogo mila in sveč.

Vsled svoje lepe lege in rodovitnosti okolice ima mesto pričakovati še najlepšega razvoja.

Poučni in zabavni drobiž.

Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda izšel je IX. zvezek, ki obsega za mladino jako primerno povest „Ljubezen do mamice“, katero je spisal Josip Matéjev. Mi drobno knjižico priporočamo vsem prijateljem slovenske mladine in omenjene družbe. Pripravna je posebno za darilo mladini ob raznih prilikah. Pisana je v gladki slovenščini, kar tudi nekaj pomenja.

— Tri obravnave pred goriškimi porotniki v mesecu aprilu 1893. zove se knjižica, ki je izšla v založbi goriške „Soče“. V njej so popisane kazenske pravde, ki so v tesni zvezi s političnimi razmerami goriških Slovencev, namreč; Nemški profesor Babsch proti „Novi Soči“, Šest slovenskih Podgorcev pred porotniki in Zdravnik Braun proti bivšemu uredniku „Rinnovamenta“.

Zanimiva operacija. V Krakovu je nekemu delavcu pal v oko košček železa. Da bi je izvlekli, so vzeli jako močen električen magnet in izvlekli železen košček. Rana se je potem kaj hitro zacelila.

Princ — očesni zdravnik. Bavarski princ Karol Teodor je že dva tisoč osebam izrezal mreno z očesa. Princ je jeden najboljših očesnih zdravnikov v Evropi. Pri operacijah mu pomagata soproga in hčer.

Bela detelja in med je najboljšo zdravilo za beli tok. Ako se čaj pije na tešče z eno žlico medu, gotovo pomaga.

Novice.

Deželni zbor.

Posl. Stegnar poroča o dež. muzeju. Posl. dr. Tavčar graja muzejsko vodstvo, povdarja potrebo reorganizacije in želi, da bi se napravil slovenski prevod Dežmanovega voditelja po muzeji. Poslanec dr. Papež in dež. glavar Detela sta pojasnila nekatere muzejske zadeve. Govorila sta še posl. baron Schwegel in Hribar, na kar se je poročilo o muzeji vzelo na znanje in izrekla dobrotnikom in pospešiteljem muzeja zahvala. Isti poslanec poroča o šolstvu in stavi nastopne predloge: 1.) Dež. odboru se naroča, da ponovi prošnjo do e. kr. deželnega šolskega sveta zastran učnih razmer na nemških ljudskih šolah v kočevskem okraji, katere obiskujejo slovenski šolski otroci in da se konstatuje njih število. 2.) Dež. odbor naj poizveduje, kako je z zastalimi šolskimi globami osobito v postojinskem okraji in naj vsaj v letnem poročilu za leto 1893. o tem deželnemu zboru poroča. 3.) Vse druge točke § 8., lit. A. letnega poročila vzamejo se v vednost. — Posl. Hribar graja vlado, ker s poročilom glede šolskih razmer na Kočevskem tako odlaša. Dež. vlade voditelj g. baron Hein odgovarja in vlado opravičuje. Predlogi odsekovi se na to vzprejmo. Posl. Klein poroča o letnem poročilu dež. odbora in sicer o obrtnem pouku ter v imenu dotičnega odseka nasvetuje: 1.) Dež. zbor jemlje hvaležno in radostno na znanje, da misli vis. vlada obrtni pouk razširiti na pouk v kovinskem, pletarskem in lončarskem obrtu ter želi, da bi se ta pouk skoro otvoril. 2.) Dež. odboru se naroča, naj se iz nova obrne do vis. vlade, da v zmislu deželnozbornega

sklepa z dne 31. oktobra 1891. leta za nadziranje obrtnih nadaljevalnih šol na Kranjskem imenuje zgolj take nadzornike, ki so strokovnjaki in popolnoma poznajo deželne razmere ter so do cela vešči obema deželnima jezikom. 3.) Dež. odbor naj v prihodnjem sestanku poroča dež. zastopu, kakšni so uspehi poučevanja v krojaško-obrtni šoli gosp. Matije Kunca in ali bi kazalo v prihodnjem letu zopet ustanoviti podpore za učence rečene šole. 4.) Vse drugo poročilo vzprejme deželni zbor blagovoljno na znanje. — Predlogi vzprejmo.

V seji dne 13. maja t. l. utemeljuje posl. Kersnik svoj samostalni predlog glede slamarske obrti v Domžalah. Vzrok, da je ta obrt jel propadati, je inozemska konkurenca. Da pa Domžalci ne morejo konkurirati z inozemci je vzrok to, da jim pomanjkuje dobrega materijala in pouka. Temu treba je odpomoči. Predlog izroči se upravnemu odseku. Posl. Murnik utemeljuje svoj samostalni predlog zaradi prenaredbe reformne tarife južne železnice. Govornik obširno s številkami dokazuje koliko višji so tarifi pri južni železnici, nego pri drž. železnici. Ravnateljstvo pač ni dobro pomislilo, ko je uvelo tako zvano reformno tarifo. Ako se ta ne premeni, morale bodo nekatere industrije celo prejenjati, kajti nekateroga blaga zaradi previsokih tarif sploh ni mogoče pošiljati. Govornik je za podržavljenje južne železnice. Predlog, katerega smo že objavili, izroči se upravnemu odseku. Posl. dr. Vošnjak stavi nastopna nujna predloga: „Glede na silno sušo, ki preti uničiti vse poljske pridelke v mnogih občinah na Kranjskem, naroča se dež. odboru, da prosi finančno ministerstvo: 1.) Da z ozirom na zakon z dne 6. junija 1888. zemljiški davek v občinah, kjer je suša uničila vse, ali večji del pridelkov, odpiše in 2.) da se sploh zemljišni davek ne iztirja pred jesenjo. Oba predloga vzprejmeta se ednoglasno. Posl. vitez Langer poroča o letnem poročilu dež. odbora in sicer o deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu. Poročevalec kritikuje poročilo šole in predlaga, naj se poročilo dež. odbora vzame na znanje, ob enem pa naroči dež. odb.: 1. Pri podeljevanji ustanov učencem na deželni vinarski, sadjarski in kmetijski šoli na Grmu naj v prvi vrsti gleda na to, da se ustanove podeljujejo takim kmečkim sinovom, od katerih je pričakovati, da bodo po dovršeni šoli stalno se pečali s kmetijstvom na svojem posestvu. 2. Vodstvo šole naj predloži tako letno poročilo, iz katerega bode mogoče posneti jasno podobo o gospodarstvu. 3. Učni red naj se predrugači, da se nemščina ne bode podučevala ob nedeljah. Vsi predlogi se po nekaterih pojasnilih posl. dr. Vošnjaka vzprejmo. Posl. Kersnik poroča o načrtu zakona glede plačevanja stroškov za straže pri živinskih kužnih boleznih, in v imenu upravnega odseka priporoča nastopni načrt zakona: § 1. Stroške, kateri nastanejo pri živinskih kužnih boleznih za postavljanje straž vsled veterinarsko policijskih odredb. izdanih na podstavi zakonov z dne 29. febr. 1880. l., drž. zak. št. 35 in 37, in izvršitvenih ukazov z dne 12. aprila 1880. l., drž. zakona št. 36 in 38, morajo, v kolikor teh stroškov po zakonu niso obvezani plačevati državni zaklad, dežela ali posamezne osebe, trpeti enakomerno: 1. občina, katera je obvezana postaviti straže; 2. sodni okraj, kateremu pripada ta občina, in 3. dežela. Stroške pod 2 je razdeliti na vse občine tega sodnega okraja po razmerju predpisanih neposrednih cesarskih davkov; prosto pa je tem občinam dogovoriti se o kakem drugem razdelilnem merilu. Mestna občina ljubljanska velja glede doneska ad 2 kot samosvoj sodni okraj. § 2. Ugotovitev in porazdelitev teh stroškov, kakor izterjavanje in odpravo v § 1. pod 2 in 3 navedenih doneskov oskrbuje deželni odbor. — Posl. Pfeifer stavi k temu načrtu zakona nastopni dodatni predlog: „Kedar je v občini, ki ima postaviti stražo, oziroma v sodnem kraju, kateremu pripada ta občina za zalaganje dotičnih stroškov treba višje nego 2% priklade na direktne davke, tedaj mora višjo potrebščino prevzeti deželni zaklad“. Po kratki debati se načrt zakona vzprejme in odkloni posl. Pfeiferja predlog. Posl. Murnik poroča v imenu

upravnega odseka o cestni zgradbi iz Moravč čez Zalog in Krtino do Želodnika ter nasvetuje: Poročilo dež. odbora vzame se na znanje in se dež. odboru naroča, da v prihodnjem zasedanji o tej stvari poroča in nasvete stavi, ako bode o pravem času cestni odbor na novo pregledal staro cesto in predložil svoj operat. Učiteljski vdovi Katarini Šmid dovoli se za čas njenega vdovskega stanu 150 gld. letne pokojnine; prošnja županstva v Kapljivasi za podporo ondotni požarni brambi za napravo gasilnega orodja, izroči se dež. odboru v rešitev, istotako prošnja prve vipavske sadjarske zadruga na Slapu za podporo z naročilom, da poizveduje o razmerah in stavi nasvete v prihodnjem zasedanji. Posl. baron Schwegel poroča v imenu finančnega odseka o zgradbi mrzlega kopališča na Studencu in predlaga v to svrhu 1400 gld. Predlog se vzprejme. Posl. Murnik poroča v imenu finančnega odseka o deželni razstavi v Ljubljani leta 1894. Finančni odsek se ni mogel zjediniti za noben predlog, zatorej poročevalec prosi, da se njegovo poročilo vzame na znanje. Po debati, katere so se udeležili poslanci dr. Papež, Klun in baron Schwegel se na posled vzprejme predlog posl. Kluna, ki se po sporazumni štilizaciji glasi: Za deželno razstavo leta 1894. eventuelno leta 1895. se dovoli c. kr. kmetijski družbi za Kranjsko jednokratni prispevek 15.000 gld. iz dež. zaklada, ne da bi dežela prevzela kako daljo garancijo. Posl. dr. Tavčar poroča v imenu združenega finančnega in upravnega odseka o samostalnem predlogu gosp. posl. Hribarja glede drugovrstnih železnic in predlaga: Dež. odboru se naroča, da vzame v pretres predležeči nasvet posl. Iv. Hribarja in da v njem, ko se je vestno in temeljito poučil o vprašanji glede drugovrstnih železnic ob svojem času z nova poroča. Predlog se vzprejme.

(Konec seje prihodnjič.)

— **Osobne vesti.** Gg. Ivan Košiček in M. Kokalj sta imenovana poštnima kontrolorjema v Pulji, g. Ferd. Vidic pa poštnim kontrolorjem v Novem mestu.

— **Ustanove za invalide, njih vdove in sirote.** Kakor prejšnja leta, istotako bode i letos v dan cesarjevega rojstva dne 18. avgusta podelilo gospejno pomočno društvo za Kranjsko obresti od 12 ustanov za invalide po 39 gld. 90 kr. onim prosilcem, ki so se udeležili vojne l. 1866. ali bosenske okupacije l. 1878. v domačih vojaških vojih in so bili ranjeni ter postali invalidi. Če bi teh ne bilo, pridejo na vrsto vdove in sirote taci invalidov, za njimi pa ubogi, dosluženi vojaki domačih vojnih oddelkov. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili, vposlati je potom političnih oblastev dotičnega bivališča najkasneje do 10. junija t. l. deželni vladi v Ljubljani.

— **C. kr. kmetijske družba kranjska** ima v četrtek dne 8. junija t. l. v mestni dvorani svoj občni zbor z nastopnim vsperedom: 1. Prvomestnik prične zborovarje. 2. Poročilo o delovanji glavnega odbora v letu 1892. 3. Predložitev družbenega računa za leto 1892. in proračuna za leto 1894. (Račun in proračun se dopošljeta gg. družbenikom še o pravem času, razpoložena sta pa v nadroben pogled v pisarni kmetijske družbe.) 4. Volitev družbenega predsednika. 5. Volitev osmih odbornikov v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivših gospodov: deželnega glavarja in graščaka Otona Detele, c. kr. gozdnega svetnika Vaclava Golla, c. kr. okrajnega živinozdravnika Arturja Folakovskega, c. kr. profesorja Ivana Franketa, veleposestnika Josipa Lenarčiča, deželnega višjega inženirja Frana Witschla, odvetnika dr. pl. Wurzbacha, in nadučitelja Janka Žirovnika. 6. Poročilo in predlogi odborovi. 7. Poročilo in predlogi podružnic. 8. Nasveti in prosti govori posameznih družbenikov.

— **Volitve v zdravniško zbornico.** Narodni zdravniki v Ljubljani vložili so zaradi nepostavnih dogodkov pri volitvah v zdravniško zbornico kranjsko, na ministerstvo pri-

tožbo. Za nemškutarske kandidate v Ljubljani so namreč glasovali tudi trije zdravniki, ki nimajo opravičenja volit. Zaradi tega tudi ne vzprejmejo dr. Dereani v Kamniku in z žrebom izvoljeni dr. vitez Bleiweis v Ljubljani, kakor njiju namestnika mandata v zdravniško zbornico, ker je na protipostaven način sestavljena. — Nadalje sta odložila primarija g. dr. E. Šlajmer in mestni fizik g. dr. J. Kopřiva odborništvo pri društvu zdravnikov na Kranjskem, in to iz razloga, ker jima ni mogoče delovati v društvu, kojemu predseduje dr. pl. Valenta, ki je kot skrutinator pri volitvah v zdravniško zbornico prav ne čuden strankarsk način zastopal zdravniške interese, in se ni čutil poklicanega varovati časti zdravniškega stanu, ker je glavni namen zdravniškega društva, temveč je pri skrutiniji trdil, da sta dva zdravnika, kojih jeden je slep in jeden umobolen za pakso sposobna in torej tudi volit upravičena.

— **Tržaške volitve.** Pri volitvi v IV. razredu zmagali so z veliko večino iredentari. Dobili so namreč od 1217 na volišče došlih volilcev iredentarski kandidati 820 do 916 glasov, konservativni 129 do 286 in slovenski 59 do 73 glasov. Ta izid volitev je preznačilen za vlado Rinaldinijevo, kajti pokazalo se je, da vlada v Trstu nima privržencev, temveč da večina stoji za iredentari škilečimi na onostran morja.

— **Občni zbor banke «Slavije»** bil je dne 13. t. m. v Pragi. Iz letnega poročila, katero nam je poslalo generalno ravnateljstvo, posnemamo, da je leta 1892. bilo pri „Slaviji“ zavarovanih 239.489 oseb za 486.096.812 kron. Reservni fondi bankini iznašajo preko najst milijonov kron in so naloženi večinoma v vrednostnih papirjih in na hipotekah. V samo Istro posodila je banka „Slavija“ že blizu 300.000 kron. Za škode izplačala je v 24 letih svojega obstanka 42.925.737 kron. Omeniti je še, da je rezervni fond za požarne škode za 58% večji, kakor ga predpisujejo ministerski predpisi. Iz tega sledi, da banka „Slavija“ posebno važnost poklada na varnost svojih členov. Na to je treba posebno opozarjati, ker delniške zavarovalnice, katere se tako rade ponašajo z velikimi številkami, navadno še predpisane reserve nimajo. — Onim členom, ki so zavarovani za življenje, naklonila je „Slavija“ zopet letos 10% no dividendo; svojih uradnikov pa se je spomnila s tem, da je bogato dotovala njihov penzijski fond, ki iznaša že 471.744 kron. — Iz vsega letnega poročila veje neka hvalevredna jasnost, kakoršne tako mnogokrat pogrešamo pri računskih sklepih enakih zavodov in zato prav iz srca čestitamo upravi banke „Slavije“ na sijajnih uspehih, ki so rezultat njegovega previdnega delovanja. Slovenskemu občinstvu pa najtopleje priporočamo ta vsega zaupanja vredni vseskozi narodni zavod.

— **Nova podružnica kmetijske družbe kranjske** snuje se pri sv. Križu poleg Litije.

— **Občni zbor slovenskih sokolskih društev** vršil se bode v Ljubljani dne 8. in 9. julija t. l. Na zboru dogovarjalo se bode o zvezi vseh slov. sokolskih društev. Tem povodom bode tudi primerna slavnost v Ljubljani.

— **«Glasbena Matica» v Ljubljani** priredi v četrtek dne 8. junija t. l. v redutni dvorani koncert pod vodstvom g. M. Hubada, s sodelovanjem opernega pevca g. J. Kar. Tertnika in pevskega zbora „Glasbene Matice“. Pevski zbor poje zgolj slovenske narodne pesmi, katere je na novo harmonizoval, večinoma g. pevovodja M. Hubad sam.

— **Birmancev** bilo je binkoštno praznike v stolni cerkvi ljubljanski 1813., v Mariboru bilo jih je 475 in v Gradci 2217.

— **Srebrni denar** in sicer zavezne tolarje po 3 gld. in po 1 gld. 50 kr. zamenja se lahko pri cesarskih blagajnicah še do konca junija t. l. srebrne tolarje po 2 gld. in petice po 25 kr. pa do konca julija t. l. Po preteku tega časa imenovanega denarja ne bo več moč za to vrednost zamenjati, temveč k večjemu le za dve tretjini sedanje vrednosti.